

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tost/19/2018
Identifikačné číslo spisu: 9518100107
Dátum vydania rozhodnutia: 17. mája 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9518100107.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. na verejnom zasadnutí dňa 17. mája 2018 v Bratislave v trestnej veci proti obvinenému Q. W. pre zločin rozširovania extrémistických materiálov podľa § 422b ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák., o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu z 12. mája 2018, sp. zn. 3Tp/12/2018, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky s a z a m i e t a.

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu (ďalej len ŠTS), uznesením z 12. mája 2018 sp. zn. 3Tp/12/2018, podľa § 72 ods. 3 Tr. por. nevyhovел návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len ÚŠP GP SR) č. k. VII/2 Gv 232/17/1000-40 zo dňa 11. mája 2018 a nevezal do väzby obvineného Q. W. a podľa § 87 ods. 2 Tr. por. ho prepustil zo zadržania na slobodu. Uznesenie odôvodnil tým, že zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie bol spáchaný, má znaky trestného činu a zároveň existuje dôvodné podozrenie, že trestný čin spáchal obvinený. Nejde o akési hmlisté a konkrétnymi dôkazmi nedostatočne odôvodnené podozrenie, poukazujúc na doteraz zabezpečené dôkazy, a to zápisnicu z domových prehliadok, doslovné prepisy záznamov o telekomunikačných prevádzkach, ako aj zápisnice o vydaní veci. Pokiaľ ide o dôvody kolúznej väzby, neboli zabezpečené žiadne dôkazy nasvedčujúce ovplyvňovaniu svedkov, prípadne zasahovania do vyšetrovania zo strany obvineného marením dôkazov v trestnom konaní. Aj napriek tomu, že obvinený mal vedomosť o tom, že sa o neho zaujímajú orgány činné v trestnom konaní, nevykonal žiadne kroky smerujúce k tomu, aby nejakým spôsobom zmaril úkony trestného konania, prípadne iným spôsobom ovplyvňoval vyšetrovanie. Žiadna konkrétna skutočnosť v tomto smere nebola zistená. Pokiaľ ide o dôvody preventívnej väzby, v čase rozhodovania sudcu pre prípravné konanie o návrhu prokurátorky jej dôvod daný nebol. Obvinený doposiaľ nebol súdom trestaný, ani trestne stíhaný. Z návrhu prokurátorky nevyplývajú žiadne konkrétne skutočnosti, na základe ktorých je možné konštatovať, že obvinený bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti aj do budúcnosti, resp. že vykoná trestný čin, ktorý pripravoval, alebo ktorým hrozil. Preto ŠTS nezistil konkrétne skutočnosti odôvodňujúce väzbu obvineného v zmysle

ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. Proti tomuto uzneseniu podala ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť prokurátorka ÚŠP GP SR, ktorú bližšie neodôvodnila. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) rozhodujúc o podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom a vychádzajúc z doposiaľ vykonaného dokazovania dospel k týmto záverom: Dňa 23. augusta 2017 bolo začaté trestné stíhanie a dňa 10. mája 2018 Q. W. vznesené obvinenie pre zločin rozširovania extrémistických materiálov podľa § 422b ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že v doposiaľ presne nezistenom období roku 2017 sa obvinení Q. W., B. X., Q. M. a N. M. spojili za účelom zabezpečenia výroby, ako aj rozširovania extrémistických materiálov a to tým spôsobom, že obvinený Q. M., ako konateľ spoločnosti Thorn, s.r.o. so sídlom Golianovo v spolupráci s obvinenou N. M. od presne nezisteného času, minimálne od 20. marca 2017 až doposiaľ zabezpečujú najmenej prostredníctvom uvedenej spoločnosti pre obvineného Q. W. výrobu a potlač rôzneho oblečenia s tematikou pravicového extrémizmu a to najmä tričiek a tielok obsahujúcich okrem iného predovšetkým jednotlivé symboly alebo aj kombináciu symbolov „čierneho slnka“, pravicovo-extrémistického symbolu, ktorý bol okrem iného aj symbolom nacistickej organizácie SS „kolovrat“, ktorý je používaný pravicovými extrémistami a neonacistami, najmä v slovanskom prostredí a tiež symbolu „Lebensrune - Runa života“ používaného okrem iného aj nacistickými organizáciami Lebensborn (prameň života) a Ahnenerbe (Odkaz predkov), teda symbolov majúcich priamy súvis s národným socializmom (nacizmom) a jeho súčasnou podobou neonacizmom a to tým spôsobom, že minimálne počas roka 2017 dali minimálne prostredníctvom spoločnosti Thorn, s.r.o. ušiť doposiaľ presne nezistené množstvo uvedeného oblečenia a to najmenej v spoločnosti RUTEX TRADE, s.r.o. so sídlom Drietoma a vyššie uvedenými symbolmi potlačiť najmenej v spoločnosti Shevimpex, s.r.o. so sídlom Pri bitúnku 13, Košice, pričom súčasne aj nezisteným spôsobom zabezpečili a zabezpečujú odovzdanie takto skompletizovaného oblečenia obvinenému Q. W. s prezývkou „REBORN“, ktorý ho od presne nezisteného času minimálne od 20. marca 2017 až do súčasnosti z doposiaľ nezisteného miesta prostredníctvom siete internet, na sociálnej sieti www.facebook.com v rámci verejne prístupného profilu s názvom „Q. W. (Reborn)“ s profilovým identifikátorom <https://www.facebook.com/profile.php?id=100008118573101&fref=ts> ďalej verejne ponúka za účelom predaja a distribúcie ďalším osobám a to vrátane ďalších predmetov, najmä CD nosičov a príveskov s obsahom symbolov „kolovrat“ a „čierne slnko“, ktoré si obvinený Q. W. zabezpečuje doposiaľ nezisteným spôsobom, pričom tovar je zákazníkom na základe objednávky prostredníctvom e-mailovej adresy reborn18@centrum.sk zasielaný okrem iného aj poštou od odosielateľa, obvinenej B. X., ktorá zabezpečuje aj jeho distribúciu a odoslanie a taktiež aj formou osobného predaja, najmä na koncertoch hudobnej skupiny Reborn, pričom dané predmety boli na základe objednávky takto predané minimálne dňa 24. novembra 2017 osobe V. W., ktorému bolo dobierkou na adresu N. S. XXXX/XA, A. 5, POST BOX BA 5 prostredníctvom Slovenskej pošty v balíku od odosielateľa B. X. doručených 6 kusov príveskov na kľúče striebornej farby s kombináciou symbolov kolovrat a čierne slnko, 3 kusy čiernych tričiek v prednej časti s runovým nápisom REBORN a na zadnej časti s kresbou orla (orlice) so spustenými krídlami a kombináciou symbolov kolovrat a čierne slnko a tiež symbolu lebensrune, 1 kus tielka čiernej farby v prednej časti s runovým nápisom REBORN a na zadnej časti s obrázkom novotvaru znaku dvoch skrížených slovanských sekier a staroslovanského meča a 2 kusy CD so symbolom kombinácie znakov kolovratu a čierneho slnka uložené v obale s názvom „REBORN PATRIOT“ a tiež minimálne dňa 29. novembra 2017, kedy bolo na N. ceste v meste W. od obvineného Q. W. prostredníctvom osobného odberu osobou V. W. zakúpené 1 kus tričko čiernej farby v prednej časti s runovým nápisom REBORN a na zadnej časti s obrázkom orla (orlice) so spustenými krídlami a kombináciou znakov kolovrat a čierne slnko a tiež znaku lebensrune ako aj 1 kus CD so symbolom kombinácie znakov kolovrat a čierne slnko uložené v obale s názvom „REBORN PATRIOT“ a teda vyššie popísaným konaním obvinení, za využitia spoločnosti Thor, s.r.o. vyrábajú, sprístupňujú, uvádzajú do obehu, ponúkajú, predávajú, zasielajú a rozširujú extrémistické materiály. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku môže byť obvinený vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo z ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že ujde, alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest, bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť

objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval, alebo ktorým hrozil. Podľa článku 17 ods. 2 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústavy) nikoho nemožno stíhať ani pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa článku 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Podľa článku 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor) každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane na základe postupu stanoveného zákonom: zákonné pozbavenie slobody osoby po odsúdení príslušným súdom, zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody z dôvodu nesplnenia rozhodnutia vydaného súdom v súlade so zákonom alebo s cieľom zabezpečiť splnenie povinnosti stanovenej zákonom, zákonné zatknutie, alebo pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak je to dôvodne považované za potrebné za účelom zabránenia spáchaniu trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní, pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia za účelom výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán, zákonné pozbavenie slobody osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov, zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu, alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní. Každé pozbavenie slobody musí byť zákonné, t. j. musí byť vykonané v súlade s konaním ustanoveným zákonom a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom článku 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe preskúmaného vyšetrovacieho spisu a v ňom obsiahnutých doposiaľ zadovážených dôkazov dospel k rovnakému záveru ako sudca pre prípravné konanie. Špecializovaný trestný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia presvedčivo a podrobne uviedol, že obvinený je trestne stíhaný dôvodne, keď v rámci prípravného konania bolo zabezpečené dostatočné množstvo dôkazov, ktoré odôvodňujú podozrenie zo spáchania trestnej činnosti v zmysle uznesenia o vznesení obvinenia. Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu skutku, bude len úlohou ďalšieho dokazovania, či je dôvodné trestné stíhanie pre trestné činy uvedené v uznesení o vznesení obvinenia. Nevzhladol však dôvody väzby, nakoľko obvinený má stále bydlisko, podľa jeho vyjadrenia sa zdržiava na adrese prechodného bydliska u svojej priateľky v rodinnom dome jej otca a výsledky doterajšieho vyšetrovania nenasvedčujú tomu, že by sa vyhýbal trestnému stíhaniu. Neboli tiež zabezpečené žiadne dôkazy nasvedčujúce ovplyvňovaniu svedkov, prípadne zasahovaniu do vyšetrovania zo strany obvineného marením dôkazov v trestnom konaní. Aj keď obvinený mal vedomosť o tom, že sa o neho zaujímajú orgány činné v trestnom konaní, aktívne nekonal ďalšie kroky smerujúce k ovplyvňovaniu vyšetrovania. Pokiaľ ide o dôvod preventívnej väzby, nezistil ani jeho dôvodnosť. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s uvedeným odôvodnením Špecializovaného trestného súdu v plnej miere stotožnil a v podrobnostiach na neho odkazuje. Na základe uvedených skutočností je potrebné konštatovať, že sťažnosť prokurátorky je nedôvodná, a preto bolo potrebné ju postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietnuť. Vzhľadom na to, že pri rozhodovaní o väzbe sa nerozhoduje o vine alebo nevine obvineného tak, ako je tomu pri dokazovaní na hlavnom pojednávaní, nie je nevyhnutné, aby vina obvineného bola z doposiaľ zadovážených dôkazov jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázaná. V tomto štádiu konania, pri rozhodovaní o vzatí, či nevzatí obvineného do väzby je však povinnosťou súdu doposiaľ zadovážené dôkazy hodnotiť z toho pohľadu, či skutočne obsahujú také závažné skutočnosti, ktoré v rovine rozumnej istoty podporujú záver o dôvodnosti trestného stíhania alebo obsahujú skutočnosti, ktoré dôvodnosť trestného stíhania proti konkrétnej osobe nepotvrdzujú alebo priamo vylučujú. V prerokúvanom prípade tomu tak je, pretože doposiaľ zabezpečené dôkazy - zápisnice z domových prehliadok, prepisy záznamov o telekomunikačných prevádzkach, zápisnice o vydaní vecí - nasvedčujú dôvodnosti podozrenia z trestnej činnosti. Rozhodnutie o väzbe, ako rozhodovanie o závažnom zásahu do osobnej slobody obvineného, nie je rozhodovaním o vine či nevine. Väzba je len zabezpečovací inštitút, nemá mať sankčnú povahu, nemá ani výchovné poslanie a preto, ak je možné účel väzby dosiahnuť iným zákonným inštitútom procesného práva, je potrebné ho aplikovať. Inak povedané, väzobné stíhanie vo veci je v podstate výnimkou a možno k nemu pristúpiť len v odôvodnených prípadoch. Väzobný dôvod podľa písmena b) ustanovenia § 71 ods. 1 Tr. por. nebol u obvineného W. preukázaný, pretože neexistuje skutočnosť svedčiacia, že obvinený bude

pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, pretože síce získal informáciu o pripravovaných úkonoch, avšak on sám nevyvinul takú iniciatívu, ktorá by naplneniu väzobného dôvodu nasvedčovala. Aj v prípade, že obvinený disponoval informáciou o úkonoch polície, nemožno bez konkrétnej skutočnosti svedčiacej, že je tu obava z ovplyvňovania trestného konania, tvrdiť, že je daný väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. Rovnako tak nebol zistený ani dôvod preventívnej väzby, keďže z predloženého spisu a zistených skutočností nevyplýva konkrétna obava z pokračovania v trestnej činnosti. Vzhľadom na to, že u obvineného Q. W. neboli preukázané konkrétne dôvody väzby v zmysle návrhu prokurátora podľa § 71 ods. 1 písm. b), c) Tr. por., najvyšší súd sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.